

Wytyczne dla rozwoju zrównoważonej turystyki w Karpatach

wersja robocza z 25.04.2015

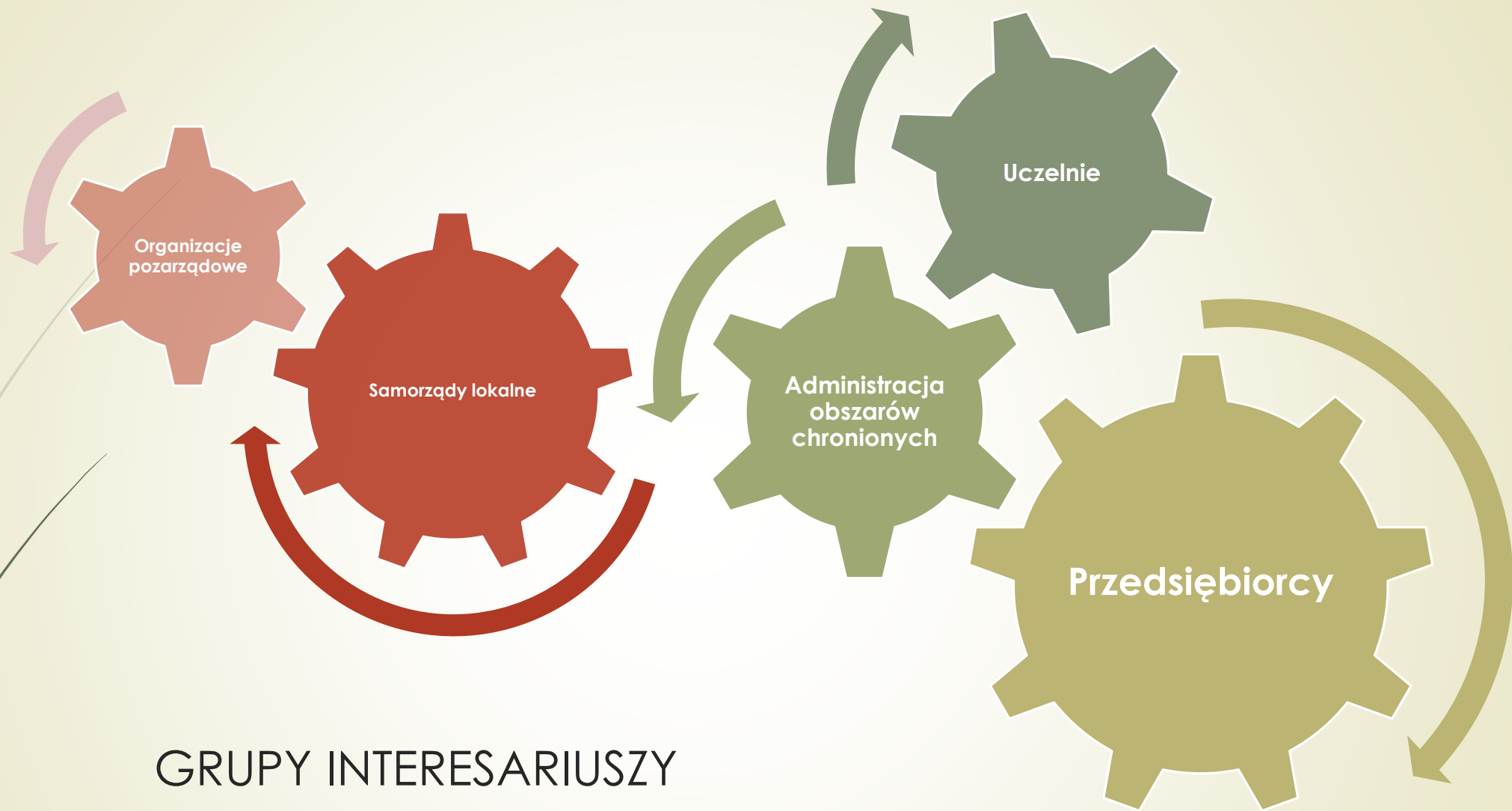
Małgorzata Fedas, Stowarzyszenie Ekopsychologia

Spotkanie Karpackiej Grupy Roboczej ds. Zrównoważonej Turystyki - Wysowa Zdrój, 25-25.06.2015

FORMA

Rekomendacje, z przykładami,
dla głównych grup interesariuszy

GRUPY INTERESARIUSZY

Przedsiębiorcy

Kreują ofertę turystyczną regionu i mają największy wpływ na to, czy będzie to oferta zgodna z duchem zrównoważonego rozwoju

Rekomendacje:

- **bazowanie na lokalnym potencjale**, w tym zatrudnianie miejscowych pracowników, budowanie sieci lokalnych dostawców, bazowanie na lokalnych produktach gastronomicznych (pokazanie obiegu kapitału w środowisku lokalnym, wzrost świadomości o tych prostych rozwiązaniach)
- **tworzenie sieci usługodawców**
- dywersyfikacja produktów i usług w postaci **lokalnych marek karpackich**
- **współpraca z uczelniami** – prowadzenie badań zmierzających do wypracowania najkorzystniejszych rozwiązań, badanie procesów, efektów danej działalności Też: Odwołanie do zasobów dziedzictwa kulturowego, zabytków i tradycji regionu.

Samorządy lokalne

Tworzą warunki, ramy dla rozwoju turystyki w regionie, kształtują wizerunek gminy jako turystycznej bądź nie

Rekomendacje:

- ▶ **tworzenie centrów dla odwiedzających**, usytuowanych przy głównych, przełotowych drogach, otwartych w godzinach dogodnych dla turystów (popołudniami, w weekendy), z ofertą spędzenia wolnego czasu, mapami, pamiątkami, lokalnymi produktami, z funkcją gastronomiczną; skutkują wzrostem sprzedaży w regionie i przychodów mieszkańców, stąd warto rozważyć dofinansowanie przez lokalne samorządy (inwestycja, która zwróci się pośrednio, w podatkach), np. jedno centrum w gestii kilku gmin obejmujących obszar geograficzny, jak Gorce, Pieniny itp.
- ▶ **tworzenie infrastruktury wspierającej rozwój turystyki**, podnoszenie jakości usług publicznych, tworzenie w gminie sprzyjającej atmosfery dla przedsiębiorców, w tym przyjazny urząd
- ▶ **kreowanie wizerunku czystej gminy i dbanie o dobrze zachowany krajobraz** przez odpowiednie planowanie przestrzenne, gospodarowanie odpadami, podniesienie estetyki otoczenia, porządkowanie reklam

Organizacje pozarządowe

Wspierają procesy społeczne

Rekomendacje:

- ▶ propagowanie dobrych praktyk
- ▶ inicjowanie spotkań partnerskich
- ▶ działalność szkoleniowa

Administracja obszarów chronionych

Zarządzają najatrakcyjniejszymi terenami stanowiącymi ponad 70% obszaru polskich Karpat

Rekomendacje:

- **współpraca z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i samorządami** - problemem jest tu brak podejścia partycypacyjnego, przekonania, że teren chroniony to nasz obszar, na którym wspólnie żyjemy i gospodarujemy; z badań wynika, że na tę chwilę współpraca ta stoi na niskim poziomie, administracje obszarów chronionych podejmują mikrodziałania odnoszące się do konkretnych spraw, np. czy i którądy poprowadzić szlak; konieczne upowszechnienie przykładów prostych działań, które można realizować, np.:
  - **szkolenia** dla mieszkańców, lokalnych w jaki sposób ich gospodarstwo, przedsiębiorstwo może w najmniejszy sposób szkodzić przyrodzie, promocja dobrych praktyk w tym zakresie
  - szkolenia dla mieszkańców, NGO, samorządów, przedsiębiorców o tym, co jest w parku chronione - podnoszenie świadomości lokalnych społeczności
  - **rekomendowanie** gospodarstw, które przeszły cykl szkoleń i współpracują z parkiem
  - w razie wystąpienia sytuacji potencjalnie konfliktowych - **organizowanie spotkań celowych**, uprzedzających wprowadzenie nowych przepisów, podjęcie konkretnych działań i zmierzających do wspólnego wypracowania rozwiązania; **budowanie współodpowiedzialności za obszar**
  - **aktywne poszukiwanie dofinansowania**, np. z uwagi na samodzielność finansowania parków narodowych powinno im zależeć na zawieraniu partnerstw lokalnych w celu pozyskiwania środków na projekty
- **szkolenia dla pracowników służb ochrony przyrody wspierające w prowadzeniu dialogu z miejscową społecznością**, np. z komunikacji społecznej, prowadzenia spotkań, rozwiązywania konfliktów (i/lub zatrudnienie wyspecjalizowanych w tym zakresie pracowników)
- uwzględnienie w zadaniach administracji także **sprzysiania rozwojowi gospodarczemu danego terenu** Oraz szkolenie w zakresie identyfikowania dziedzictwa materialnego i niematerialnego, specyficznego dla regionu, które może podnosić atrakcyjność oferty, indywidualizować ją.

Uczelnie

Wsparcie rozwoju regionu

Rekomendacje:

- **prowadzenie badań użytecznych dla społeczności lokalnych**
- utrzymywanie stałego kontaktu, współpraca z terenem (przedsiębiorcami, samorządami, NGO)
- **angażowanie praktyków** do działań (badań, zajęć) prowadzonych na uczelniach
- **rozwój praktyk studenckich i wolontariatu oraz programów stażowych** (we współpracy z gminami i obszarami chronionymi), np. w centrach informacji, inwentaryzacja w gminach, w tym stworzenie systemu w ramach którego gminy/administracja mogłyby sygnalizować swoje potrzeby
- **tworzenie programów stypendialnych** dofinansowywanych ze środków gminnych
- **“zamawianie” tematów prac dyplomowych** (licencjackich, inżynierskich, magisterskich itd.)
- **świadczenie usług doradczych** budowa eksperckiej grupy „zaufania społecznego”.

Najważniejsza bariera do pokonania
to stereotypy dotyczące (nie)możliwości
współpracy międzysektorowej

- działania długofalowe: spotkania, inicjowanie
współpracy, etc. mające na celu **zrozumienie
wzajemnych potrzeb i budowanie
współodpowiedzialności za dany obszar**